

ІННОВАЦІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ТЕМИ «ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ І БОЙОВИХ УМОВАХ. ПЕРВИННИЙ ОГЛЯД ПОСТРАЖДАЛОГО»

Шепітько К.В., Шевченко В.В.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Запропонована методика організації самостійної роботи студентів з теми «Домедична допомога в екстремальних ситуаціях. Первинний огляд постраждалого» покликана суттєво покращити підготовку студентів за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби.

Ключові слова: домедична допомога в екстремальних ситуаціях, самостійна робота студентів, медицина катастроф та військова медицина.

З грудня 2015 року у Вищому державному навчальному закладу України «Українська медична стоматологічна академія» створена кафедра медицини катастроф та військової медицини.

Наразі вирішуються питання оновлення матеріально-технічної бази; належного методичного забезпечення організації навчального процесу, самостійної аудиторної та позааудиторної і науково-дослідної роботи; удосконалення чинних і розробки нових засобів, методів, форм і технологій навчання медицини катастроф та військової медицини.

Особлива увага приділяється організації самостійної аудиторної та позааудиторної роботи студентів, що зумовлено специфікою матеріалу з дисципліни «Домедична допомога в екстремальних ситуаціях», її обсягом і постійним оновленням у зв'язку з теперішньою політичною ситуацією в Україні та нагальними потребами військової медицини [3].

Дисципліна «Медицина надзвичайних ситуацій» базується на вивченні студентами анатомії і фізіології людини, загальної хірургії, пропедевтики внутрішньої медицини, гігієни та екології, соціальної медицини та організації охорони здоров'я й інтегрується з цими дисциплінами [1].

Завданнями вивчення предмета є визначення ступеня тяжкості стану постраждалих та оволодіння навичками надання домедичної допомоги постраждалим і пораненим в умовах мирного і військового часу [2].

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен уміти: надати домедичну допомогу, а саме первинний огляд постраждалого; зупинити кровотечу; поновити прохідність дихальних шляхів; надати допомогу при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах, термічних і хімічних ураженнях у бойових умовах; надати допомогу постраждалим при застосуванні засобів масового ураження в бойових умовах; здійснити медичне сортування та медичну евакуацію в разі виникнення масових санітарних втрат у бойових і небойових умовах; надати домедичну допомогу постраждалими з ознаками бойового стресу [4].

Тема «Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах. Первинний огляд постраждалого» є базовою і суто специфічною. На жаль, для її вивчення робочою програмою виділено лише 4 аудиторні години, тому брак часу ми компенсуємо організацією самостійної роботи студентів (СРС) із використанням сучасних інноваційних технологій. Так, організацію СРС з цієї теми значно спрощує міжкафедральний навчально-практичний тренінговий центр медицини надзвичайних ситуацій та екстреної медичної допомоги. Опрацювання практичних навичок із серцево-легеневої реанімації на фантомі й ознайомлення із мультимедійно запропонованим матеріалом з екстреної медичної допомоги суттєво полегшують процес засвоєння матеріалу.

Нагальними потребами кафедри є вдосконалення місцевої кафедральної підсистеми електронної освіти і відповідної їй телекомунікаційної мережі з виходом до інформаційної мережі та розробка електронної навчально-методичної літератури з її наступною сертифікацією.

Оскільки практично всі студенти і переважна більшість батьків постійно користуються мережею Інтернет, на сайті ВДНЗ «УМСА» представлена вичерпна інформація про кафедру медицини катастроф та військової медицини, її співробітників (освіта, учений ступінь, наукове звання, назва дисциплін, які вони викладають, напрям наукової діяльності, найбільш значущі наукові праці), календарні та тематичні плани, методичні розробки для СРС, перелік практичних навичок, контрольні питання і рекомендована література для вітчизняних та іноземних студентів українською, російською та англійською мовами.

Електронна форма надання методичних матеріалів для СРС, без сумніву, має низку переваг порівняно з друкованими виданнями: з одного боку, інформація доступна всім студентам, які мають можливість виходу до інформаційної мережі, з іншого, – викладач має можливість постійно корегувати й оновлювати навчально-методичну і довідкову інформацію, яка стосується даної дисципліни.

Студент має можливість отримати доступ до навчальних матеріалів у будь-який час і в будь-якому місці, що особливо актуально для студентів, які навчаються за індивідуальними планами, при цьому процес засвоєння знань стає привабливішим, демократичним і комфортним.

Ще однією перевагою управління навчальним процесом за допомогою інноваційних технологій є об'єктивізація та прозорість визначення рівня засвоєних студентом знань, сформованих умінь і практичних навичок, а також скорочення часу викладача на їх оцінку, підготовку та проведення навчальних заходів і документації, а також створення і збереження архіву інформації.

Таким чином, запропонована організація самостійної роботи студентів з теми «Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах. Первинний огляд постраждалого» суттєво покращує підготовку студентів за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби, зумовлюючи необхідність постійного інформаційно-технічного оновлення навчального процесу відповідно до потреб сучасного інформаційного суспільства, рівня науки, техніки, світових освітніх стандартів і сприяючи підвищенню рівня професійної та інформаційно-комунікаційної підготовки, а також загальнокультурного рівня студентів.

Список використаної літератури

1. Ждан В. М. Концептуальні положення військової підготовки майбутніх лікарів у сучасних умовах / В. М. Ждан, В. М. Бобирьов, С. М. Білаш, А. М. Скрипніков // Основні напрямки удосконалення підготовки медичних кадрів у сучасних умовах : матеріали навч.-наук конфер. з міжнар. участю. — Полтава, 2015. — С. 3–5.
2. Анализ результатов инновационного управления образовательным процессом на кафедре медицины чрезвычайных ситуаций с оперативной хирургией и топографической анатомией / В. В. Шевченко, Е. Н. Пронина, С. И. Данильченко [и др.] // «Scientific genesis», the 8 of August, 2014, Geneva (Switzerland). – Geneva, 2014. – Vol. 1. – С. 218-224.
3. Шевченко В. В. Удосконалення практичної підготовки студентів з медицини надзвичайних ситуацій / В. В. Шевченко // Основні напрямки підготовки медичних кадрів у сучасних умовах : матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю, 26 берез. 2015 р. – Полтава, 2015. – С. 264-266.
4. Accident and Emergency Medicine [Text]: study guide / O. M. Pronina, V. V. Shevchenko, S. I. Danylchenko ; HSEE "UMSA". – Poltava : ASMI, 2015. –141 p.

ІННОВАЦІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ФАКУЛЬТЕТУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Шешукова О.В., Падалка А.І., Труфанова В.П., Поліщук Т.В., Казакова К.С.

ВДНЗ України „Українська медична стоматологічна академія”

Розглянуто основні види самостійної роботи лікарів-інтернів. Показано, що такі види самостійної роботи як підготовка мультимедійної презентації та розробка санітарного бюлетеня підвищують зацікавленість лікарів-інтернів до навчальної дисципліни.

Ключові слова: самостійна робота, лікар-інтерн, презентація, санітарний бюлетень.

У сучасному світі інноваційні технології навчання слід розглядати як засіб, за допомогою якого напрями модернізації вищої медичної освіти можуть бути втілені в життя. Чим більше і якісніше впроваджуються в навчальний процес інноваційні технології, тим повніше й адекватніше можна моделювати професійну діяльність майбутніх лікарів-стоматологів. Інноваційний підхід у побудові навчання дозволяє з вищою ефективністю вирішувати найскладніші навчально-виховні завдання й оцінювати роботу конкретного навчального закладу як такого, що працює в режимі постійного розвитку [1].

На кафедрі дитячої стоматології факультету післядипломної освіти значна увага приділяється самостійній роботі (СР) лікарів-інтернів. Саме СР дозволяє оптимально поєднувати теоретичну і практичну складові навчання. Її планують і організовують із метою поглиблення і розширення теоретичних знань, формування самостійного логічного мислення. Ця робота вимагає не тільки завзяття, а й уміння, без якого витрата сил і часу не дає належного ефекту [3]. Знаходити потрібний матеріал, читати, розуміти прочитане і застосовувати його практично - ось у чому суть уміння працювати з навчальними посібниками, підручниками, монографіями, науковими журналами та ін.

У процесі СР у лікарів-інтернів формується значний багаж знань, умінь і навичок, моделюється здатність аналізувати, осмислювати й оцінювати сучасні події, вирішувати професійні завдання на основі єдності теорії і практики, що гарантує успішне освоєння професії лікаря-стоматолога.

Професійні дії лікаря-стоматолога дитячого передбачають великий обсяг профілактичної роботи, яка включає в себе санітарно-освітню діяльність. Самостійне опанування саме навичок стоматологічної просвіти сприяє кращому засвоєнню теоретичного матеріалу та формуванню навичок подання (переказу) засвоєного іншій особі – дитині-пацієнту чи її батькам [4]. Саме тому лікарям-інтернам пропонуються такі форми СР як підготовка мультимедійної презентації та розробка санітарного бюлетеня для дітей та їхніх батьків.

Мультимедійної презентації - це вид СР лікарів-інтернів зі створення наочних інформаційних посібників, виконаних за допомогою мультимедійної комп'ютерної програми «PowerPoint», що використовуються під час уроків гігієни в організованих колективах.

Цей вид роботи вимагає координації навичок лікарів-інтернів щодо збору, систематизації, обробки інформації, оформлення її у вигляді добірки матеріалів, які коротко відображають основні питання з досліджуваної теми в електронному вигляді. Створення матеріалів-презентацій розширює методи і засоби обробки і подання навчальної інформації, формує в лікарів-інтернів навички роботи на комп'ютері. Для створення презентації можна використовувати рекомендовану друковану літературу, а також представлені в мережі Інтернет джерела навчальної інформації: електронної бібліотеки підручників, навчальних посібників і монографій, повнотекстових електронних версій журналів та ін. [2].

При оформленні СР у вигляді мультимедійної презентації лікарю-інтерну пропонується дотримуватися вимог до оформлення слайдів і представлення інформації на них. Кафедрою розроблено низку вимог до освітньої презентації.

1. Презентація має містити не більше 10 слайдів.
2. Необхідно дотримуватися єдиного стилю оформлення. Уникати стилів, які будуть відволікати від самої презентації.
3. Допоміжна інформація (керуючі кнопки) не повинні переважати над основною інформацією (текстом, ілюстраціями).
4. Для фону використовувати переважно холодні кольори.
5. На одному слайді рекомендується використовувати не більше трьох кольорів: один для фону, один для заголовка, один для тексту.
6. Використовувати можливості комп'ютерної анімації для представлення інформації на слайді. Не варто зловживати різними анімаційними ефектами, вони не повинні відволікати увагу від змісту інформації на слайді.